תורה אור • פרשת וישלח • מאמר 3

ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם כו'

"ויאמר יעקב: 'אלקי אבי אברהם..."

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com
הפרשה החסידית
/likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayishlach/3

1 **ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם כו'. פי' שהתפלל שיומשך אליו המקיפים דקדושה של האבות לעזור לו שיוכל להמשיך המקיף דתהו הנ"ל שיתגלה למטה ועי"ז ג"כ הצילני נא מיד עשו כו' שלמטה.**

"ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם כו'". כלומר, הוא התפלל שהאורות המקיפים שבקדושה של האבות יימשכו אליו ויעזרו לו, כדי שיוכל להמשיך למטה את האור המקיף של תהו שהוזכר לעיל, ולגלותו למטה; ובכך גם [יתקיים] "הצילני נא מיד עשו כו'", מעשו שלמטה.

2 **ויחץ את העם כו' לשני מחנות כו'. הנה הטעם שחלק לשני מחנות דוקא. יובן ע"פ הקדמה הידוע שעיקר ההפרש בין עולם התהו לעולם התקון.**

"ויחץ את העם כו' לשני מחנות כו'". הסיבה לכך שחילק [אותם] דווקא לשני מחנות תובן על יסוד ההקדמה הידועה, שההבדל העיקרי בין עולם התוהו לעולם התיקון [הוא כדלהלן].

שבעולם התהו היו הספירות מפורדים זה תחת זה אבל בעולם התקון הם בציור קוין דהיינו ג' קוין ימין ושמאל ואמצע

בעולם התוהו הספירות היו נפרדות זו מתחת לזו; ואילו בעולם התיקון הן ערוכות במבנה של קווים, כלומר בשלושה קווים: ימין, שמאל ואמצע.

שהקו האמצעי הוא המחבר ומייחד ג"כ ב' הקוין דימין ושמאל להיות מתכללים יחד כידוע דת"ת [דתפארת] **הוא הממוצע בין חו"ג** [חסד וגבורה] **ומחברם יחד**

הקו האמצעי הוא שמחבר ומייחד גם את שני הקווים, ימין ושמאל, כך שייכללו זה בזה. כידוע, תפארת היא הממוצע בין חסד וגבורה ומחברת ביניהם.

ולכך ישראל שהם בבחי' התקון אומרים ג"פ [ג' פעמים] **קדוש דוקא וכתיב בהם ג"כ והייתם לי סגולה שהסגו"ל הוא ג' נקודות בחינת ימין ושמאל ואמצע כו'**

לכן ישראל, שהם בבחינת התיקון, אומרים דווקא "קדוש" שלוש פעמים; וגם עליהם נאמר "והייתם לי סגולה", שכן הסגול הוא שלוש נקודות, כנגד בחינות ימין, שמאל ואמצע...

אבל בעולם התהו שהיו בבחי' פירוד זת"ז [זה תחת זה] **ולא נתייחדו יחד ה"ז** [הרי זה] **רק בחי' ב' קוין שהחסד הוא בפ"ע** [בפני עצמו] **והגבור'** [והגבורה] **הוא בפ"ע** [בפני עצמו].

אבל בעולם התוהו, שבו הספירות היו במצב של פירוד, זו מתחת לזו, ולא התאחדו, היו למעשה רק שני קווים: החסד בפני עצמו והגבורה בפני עצמה.

3 **וכמ"ש ביאור הדברים במ"א שהענין הוא לפי שבתהו היו האורות מרובים והכלים מועטים**

כפי שהוסבר במקום אחר, העניין הוא שבתוהו היו אורות רבים וכלים מעטים.

ולכן מצד קוטן הכלי לפ"ע [לפי ערך] **האור ע"כ אין הכלי יכולה להכיל ב' הפכים חו"ג** [חסד וגבורה] **יחד**

ולכן, מכיוון שהכלי קטנה ביחס לאור, אין ביכולתה להכיל בעת ובעונה אחת שני הפכים — חסד וגבורה.

עד"מ באדם מי ששכלו קטן לא יכיל ב' הפכים כלל אלא אם יטה שכלו לזכות לא ימצא אז שום שכל לחוב ולא יסבול שום נטיה לחוב בלבו אלא רק טוב וחסד בלבד.

למשל, אדם ששכלו מצומצם אינו יכול להכיל כלל שני הפכים. אם שכלו ייטה לכף זכות, הוא לא ימצא אז שום נימוק לכף חובה, ולא יסבול בלבו שום נטייה לכף חובה, אלא רק טוב וחסד בלבד.

4 **ובהיפוך כאשר יטה לחוב לא יסבול כלל נטיה לזכות ונמצא אינו אלא בקו א' תמיד פעמים בקו הימין לזכות ופעמים בקו השמאל לחוב**

ולהפך: כשהוא נוטה לחובה, הוא אינו יכול לסבול כלל נטייה לזכות. נמצא שהוא תמיד בקו אחד בלבד: לעיתים בקו הימין, לזכות, ולעיתים בקו השמאל, לחובה.

והרי הקוין מפורדי' שכשהוא בבחי' חסד לא יוכל לסבול בחי' דין וכן להיפוך וזהו הנק' בחינת ב' קוין שהחסד הוא בפני עצמו והגבורה בפני עצמה.

הרי הקווים נפרדים: כשהוא בבחינת חסד, הוא אינו יכול לסבול את בחינת הדין, וכן להפך. וזוהי בחינת שני הקווים: החסד עומד בפני עצמו והגבורה עומדת בפני עצמה.

אבל בתקון שהת"ת [שהתפארת] **מכריע בין חו"ג** [חסד וגבורה] **היינו שגם בשעת הדין יוכל להיות ג"כ נטיה לזכות וכן להיפך לפי שבתקון האורות מועטים והכלים מרובים**

אבל בתיקון, שבו תפארת מכריעה בין חסד לגבורה, פירוש הדבר הוא שגם בזמן הדין יכולה להיות נטייה לזכות, וכן להפך, משום שבתיקון האורות מועטים והכלים מרובים.

נמצא הכלי רחב לקבל גם ב' הפכים וכמו באדם שדעתו רחבה יוכל לסבול ב' הפכים יחד וישכנו במוחו ולבו

נמצא שהכלי רחב דיו לקבל גם שני הפכים. הדבר דומה לאדם שדעתו רחבה: הוא יכול לשאת שני הפכים יחד, והם שוכנים [יחד] במוחו ובלבו.

שמצד זה יש סברא לזכות אע"פ [אף על פי] שמצד אחר יש סברא לחוב כו' והרי בתקון מתייחדים חו"ג [חסד וגבורה] יחדו וזהו ענין ג' קוין. (ועמ"ש מזה לקמן פ' יתרו בד"ה להבין ביאור ענין האבות הן הן המרכבה)

[הוא רואה] שמצד זה יש סברה לזכות, אף שמצד אחר יש סברה לחובה... וכך בתיקון חסד וגבורה מתייחדים יחד, וזהו עניין שלושת הקווים. (וראה מה שנכתב על כך להלן, בפרשת יתרו, במאמר המתחיל "להבין ביאור ענין האבות הן הן המרכבה".)

ואמנם בעובדא זו דיעקב ועשו שהיה יעקב צריך להמשיך לו המקיף דתהו שהוא בחי' האור דתהו שבלי גבול כו' לכך הוצרך להעלות מ"ן [מיין נוקבין] לשם.

ואולם בפרשה זו של יעקב ועשו, שבה היה יעקב צריך להמשיך לעצמו את האור המקיף של תהו, כלומר את בחינת האור של תהו שאין לו גבול..., משום כך היה עליו להעלות לשם מיין נוקבין (מ"ן, "מים נקביים").

וידוע שהמ"ן [שהמיין נוקבין] צריך להיו' [להיות] לפי אופן ההמשכה שרוצה להמשיך משום שלפי אופן ההעלא' [ההעלאה] כך היא ההמשכה.

וידוע שהמ"ן צריכים להיות בהתאם לאופן ההמשכה שאדם מבקש להמשיך, משום שאופן ההעלאה קובע את אופן ההמשכה.

5 והואיל וכן מאחר שבתהו היה רק ב' קוין כנ"ל לכך הוצרך יעקב לעשות עצמו ג"כ בדוגמא זו.

ומאחר שכך, כיוון שבתוהו היו רק שני קווים, כנזכר לעיל, לכן גם יעקב היה צריך לעצב את עצמו בדוגמה זו.

וזהו ויחץ את העם כו' לשני מחנות להיות דוגמת עולם התהו שלשם היה זת"ז [זה תחת זה] ולא בציור ג' קוין כנ"ל ועי"ז יתקשר בעולם התהו להמשיך האו"מ [האור מקיף] כו'.

וזהו [הפירוש של] "ויחץ את העם כו' לשני מחנות": כדי להיות בדוגמת עולם התוהו, שבו [הספירות] היו זו תחת זו ולא במבנה של שלושה קווים, כנזכר לעיל; ועל ידי כך היה מתקשר לעולם התוהו, כדי להמשיך את האור המקיף (אור מקיף)...

6 ומזה הטעם עצמו יובן הטעם מה שהקריב יעקב המנחה עזים מאתים כו'. שענין מנחה זו היא העלא' [העלאת / העלאה] מ"ן [מיין נוקבין] להמשיך המקיף הנ"ל

מאותו טעם עצמו יובן גם הטעם לכך שיעקב הקריב את המנחה — "עזים מאתים כו'". שכן מנחה זו היא העלאת מ"ן (מיין נוקבין [התעוררות מלמטה]), כדי להמשיך את האור המקיף הנזכר לעיל.

והוא ע"ד ענין הקרבנות שהם העלאת מ"ן [מיין נוקבין] **להמשיך מ"ד** [מיין דוכרין] **כנודע ואעפ"כ** [ואף על פי כן] **היתה מנחתו שלא ע"ד אופן ומשפט הקרבנות שבתורה כו'. בהיות שמעשה הקרבנות הוא מבהמות טהורים ושחוטים דוקא. אך השחיטה כשירה בזר.**

וזה דומה לעניין הקרבנות, שהם העלאת מ"ן כדי להמשיך מ"ד (מיין דוכרין [המים הזכריים]), כידוע. ואף על פי כן, המנחה שלו לא הייתה לפי האופן והדין של הקרבנות שבתורה... שהרי מעשה הקרבנות נעשה בבהמות טהורות, ודווקא כשהן שחוטות. אך השחיטה כשרה [כשנעשית] בידי מי שאינו כהן.

7 **ולא מצינו קרבן בתורה בחי רק בשעיר דעזאזל וגם בקרבנות לא היו מקריבים רק החלב והדם.**

איננו מוצאים בתורה קרבן [שהוקרב] בעודו חי, מלבד השעיר [שנשלח] לעזאזל; וגם בקרבנות הקריבו [על המזבח] רק את החלב ואת הדם.

והמנחה הזאת ששלח יעקב לעשו היו בהמות טמאות ג"כ כמ"ש גמלים מניקות כו'. וגם שהן חיין ולא שחוטין

אבל המנחה הזאת ששלח יעקב לעשו כללה גם בהמות טמאות, כפי שנאמר: "גמלים מניקות כו'"; וגם הן היו חיות ולא שחוטות.

והענין הוא משום שהעלאת מ"ן [מיין נוקבין] **שהיא המנחה דיעקב הוא להמשיך מ"ד** [מיין דוכרין] **מבחי' המקיף דעולם התוהו.**

והעניין הוא שהעלאת מ"ן (מיין נוקבין [התעוררות מלמטה]), שהיא מנחתו של יעקב, נועדה להמשיך מ"ד (מיין דוכרין [השפעה מלמעלה]) מבחינת האור המקיף של עולם התוהו.

8 **והמ"ן** [והמיין נוקבין] **והמ"ד** [והמיין דוכרין] **דעולם התהו הוא משונה ובאופן אחר מן המ"ן** [המיין נוקבין] **ומ"ד** [ומיין דוכרין] **דעולם התקון שהוא ענין הקרבנות שבתורה שהתורה היא מבחי' עולם התקון דאצילות**

מ"ן (מיין נוקבין) [התעוררות מלמטה] ומ"ד (מיין דוכרין) [המשכה מלמעלה] של עולם התהו שונים ופועלים באופן אחר מאלה של עולם התיקון, שהם עניין הקרבנות שבתורה, שכן התורה היא מבחינת עולם התיקון דאצילות.

והיינו כי עולם התקון הוא בחי' אור פנימי שהאורות מתצמצמים ונתפסי' [ונתפסים] בתוך הכלי ומאחר שהאור יכול להתיישב בתוך הכלי זהו הוראה שכבר נתצמצם האור בצמצומים רבים וכמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שבתקון האורות מועטים כו'.

כלומר, עולם התיקון הוא בבחינת אור פנימי, שבו האורות מצטמצמים ונתפסים בתוך הכלי. מכיוון שהאור יכול להתיישב בתוך הכלי, הדבר מעיד שהוא כבר הצטמצם בצמצומים רבים, כפי שנכתב בספר עץ חיים: "שבתקון האורות מועטים כו'".

לכן התורה שנמשכת משם היא ג"כ בבחי' דקדוקים וצמצומים.

לכן גם התורה הנמשכת משם היא בבחינת דקדוקים מדויקים וצמצומים.

9 ולכן מפורש בתורה סדר העלאת מ"ן [מיין נוקבין] דתקון הכל בדקדוקים שהוא משפט מעשה הקרבנות שיהיו מבהמות טהורים ומג' מיני בהמות לבד ושיהיו שחוטין דוקא ויש הרבה דברים שהקרבן נפסל בו

לכן סדר העלאת מ"ן (מיין נוקבין, התעוררות מלמטה) של עולם התיקון מפורט בתורה בדקדוק רב. זהו דין מעשה הקרבנות: עליהם להיות מבעלי חיים טהורים, משלושה מיני בעלי חיים בלבד, ולהישחט דווקא; ויש דברים רבים שפוסלים את הקרבן.

וכן בענין ההקרבה איך ומה הרבה דקדוקין כו' כי כל התור' [התורה] הוסדה בדרך זה בצמצומים ומדידות מפני שהיא מבחי' התקון שהאורות מצומצמים תוך הכלים ולכן מדקדק' ג"כ בכמה מיני צמצומים ודקדוקים כו'.

כך גם בנוגע להקרבה — כיצד ומה להקריב — יש דקדוקים רבים וכו'. התורה כולה מיוסדת בדרך זו, על צמצומים ומידות, מפני שהיא מבחינת התיקון, שבו האורות מצומצמים בתוך הכלים; ולכן גם היא מדקדקת בכמה מיני צמצומים ודקדוקים וכו'.

אבל יעקב העלה מ"ן [מיין נוקבין] לבחי' המקיף דתהו כנ"ל שהוא אור גדול בבחי' א"ס שלכן לא יכול הכלי להכילו ונשאר בבחי' מקיף

אבל יעקב העלה מ"ן לבחינת האור המקיף של תהו, כנזכר לעיל. זהו אור גדול, בבחינת אין סוף, ולכן הכלי לא היה יכול להכיל אותו והוא נשאר בבחינת מקיף.

(לכך שלח המנחה שהוא העלאת מ"ן [מיין נוקבין] לשם) אף בהמות טמאות גמלים מניקות כו'. וכולן היו חיין ולא שחוטין כו'.

(לכן הוא שלח את המנחה, שהייתה העלאת מ"ן לשם,) ואף בעלי חיים טמאים, כגון "גמלים מניקות" וכו'. כולם היו חיים ולא שחוטים וכו'.

כי להיות האור בבחי' א"ס לכן אין שם הצמצומים והדקדוקים כי א"ס ב"ה הוא כל יכול לסבול הכל אף טמאין ושיהיו חיין כו' שאין נמצא שם דקדוקים וצמצומים כלל.

מכיוון שהאור הוא בבחינת אין סוף, אין שם צמצומים ודקדוקים. הרי אין סוף ברוך הוא כל יכול, ויכול לשאת הכול, אפילו [בעלי חיים] טמאים, וגם שיהיו חיים וכו', שכן אין שם כלל דקדוקים וצמצומים.

10 **וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] גבי חזיר שעתיד לחזור וליטהר היינו לע"ל [לעתיד לבוא] שיבולע המות לנצח ואז יתגלה עצמות א"ס ויוכל גם חזיר להתעלות משא"כ עתה.**

וכפי שאמרו חז"ל על החזיר, שעתיד לחזור ולהיטהר — היינו, לעתיד לבוא, כאשר "שיבולע המות לנצח"; אז תתגלה עצמות אין סוף, וגם החזיר יוכל להתעלות, שלא כעת.

לכן יעקב ששלח המנחה לעשו שהוא העלאת מ"ן [מיין נוקבין] למקיף דתהו שבבחי' א"ס שלח ג"כ דברים טמאים ולכך שלח ג"כ גמלים מניקות

לכן יעקב, ששלח את המנחה לעשו, שהיא העלאת מ"ן (מיין נוקבין) אל האור המקיף של תהו, שהוא בבחינת אין סוף, שלח גם דברים טמאים; ולכן שלח גם גמלים מיניקות.

כי אדרבה שרשן של גמלים הוא מאד נעלה כמ"ש באליעזר עבד אברהם שלקח יו"ד גמלים מגמלי אדניו וכל טוב אדניו בידו והוא ענין כגמול עלי אמו כו'

אדרבה, שורש הגמלים נעלה מאוד, כפי שנאמר על אליעזר, עבד אברהם, שלקח עשרה גמלים מגמלי אדוניו, "וכל טוב אדניו בידו"; וזהו עניין "כגמול עלי אמו כו'".

וכ"ז [וכל זה] לא היה יכול לעשות רק יעקב וקודם מ"ת [מתן תורה] אבל אנחנו כבר ניתן לנו התורה מבחי' התקון ומה שהוא טמא ואסור ע"פ התורה הוא מרוחק ולא יוכל להתעלות כלל כו' והכרת תכרת הנפש באכלה חלב כו' וכיוצא:

כל זאת היה יכול לעשות רק יעקב, וגם זאת [רק] לפני מתן תורה. אבל לנו כבר ניתנה התורה מבחינת תיקון, וכל מה שטמא ואסור על פי התורה מרוחק ואינו יכול להתעלות כלל; "והכרת תכרת הנפש" באכלה חלב כו', וכיוצא בזה.

LikuteiTorah.com
הפרשה החסידית

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY-NC 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. בתי כנסת, מוסדות חינוך ומפעלים ללא כוונת רווח רשאים להעתיק, להדפיס ולהפיץ אותה בחופשיות, ולבקש תרומות לכיסוי עלות ההדפסה; אסור למכור אותה לעולם. יש לציין את הוצאת קה"ת ואת likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). למה ללמוד, וברכות הרבי: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

מיזם חינמי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayishlach/3/

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק